

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060401

SLUTLIGT BESLUT
2024-01-23
Stockholm

Mål nr
P 8926-23

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2023-06-19 i mål nr P 2510-23, se bilaga A

PARTER

Klagande

D.P.

Ombud: Advokat G.Å.
Skarp Advokatbyrå AB

Motpart

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Malung-Sälens kommun

SAKEN

Avvisad ansökan om förhandsbesked för ändrad användning på fastigheten X i Malung-Sälens kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS BESLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd.
2. Med ändring av mark- och miljödomstolens dom undanröjer Mark- och miljööverdomstolen Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Malung-Sälens kommuns beslut den 2 juni 2022 (§ 69, BYGG.2022.127, MSN/2022:48) att avvisa ansökan om förhandsbesked och återförvisar målet till nämnden för fortsatt behandling.

Dok.Id 2027259

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

D.P. har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska ändra Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Malung-Sälens kommuns beslut att avvisa ansökan om förhandsbesked och återförvisa målet till nämnden för prövning i sak. Han har anfört att han vidhåller sin ansökan som avser ändrad användning av tre befintliga servicebyggnader till fritidshus på fastigheten X i Malung-Sälens kommun och att det inte finns något hinder mot att pröva ändrad användning i ett förhandsbesked.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Malung-Sälens kommun har fått möjlighet att yttra sig, men har inte hörts av.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS SKÄL

Mark- och miljööverdomstolen finner skäl att ge prövningstillstånd och tar upp målet till omedelbart avgörande.

Om den som avser att vidta en bygglovspliktig åtgärd begär det, ska byggnadsnämnden ge ett förhandsbesked i fråga om åtgärden kan tillåtas på den avsedda platsen (se 9 kap. 17 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL). Prövningen vid förhandsbesked ska i första hand avse frågan om åtgärden över huvud taget kan tillåtas på den avsedda platsen, dvs. närmast en prövning av markens lämplighet för den avsedda åtgärden.

Att ta en byggnad i anspråk för ett väsentligen annat ändamål än det som den senast använts för kräver bygglov (se 9 kap. 2 § första stycket 3 a PBL). D.P:s. ansökan avser sådan ändrad användning som kräver bygglov.

Mark- och miljööverdomstolen har i slutligt beslut den 14 november 2023 i mål nr P 10807-22 konstaterat att rättsfallet RÅ 1989 ref. 126 gällde bestämmelserna om förhandsbesked i den äldre plan- och bygglagen (1987:10) och kommit fram till att ansökan om ändrad användning kan prövas i sak i ett förhandsbesked enligt 9 kap. 17 § PBL. Förhållandena i detta fall är i allt väsentligt desamma som de som var

aktuella i Mark- och miljööverdomstolens mål nr P 10807-22. Nämndens beslut om avvisning ska därför undanröjas och målet återförvisas dit för fortsatt behandling.

Avgörandet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Karin Wistrand, Gösta Ihrfelt (deltog inte i beslutet om prövningstillstånd) och Rikard Backelin, referent, samt tekniska rådet Mats Kager.

Föredragande har varit Alexander Persson.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2023-06-19
meddelad i
Nacka

Mål nr P 2510-23

PARTER

Klagande

D.P.

Motpart

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Malung-Sälens kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Dalarnas läns beslut den 24 januari 2023 i ärende nr 403-14123-2022, se [bilaga 1](#)

SAKEN

Förhandsbesked på fastigheten X, Malung Sälens kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Malung-Sälens kommun (*nämnden*) beslutade att avvisa ansökan om förhandsbesked för ändrat användningssätt av tre servicebyggnader till fritidshus på fastigheten X, i Malung Sälens kommun. D.P. överklagade nämndens beslut, varefter Länsstyrelsen i Dalarnas län (*länsstyrelsen*) beslutade att avslå överklagandet. D.P. har nu överklagat länsstyrelsens beslut.

YRKANDEN M.M.

D.P. har, såvitt mark- och miljödomstolen uppfattar det, yrkat att länsstyrelsens beslut upphävs och att ärendet återförvisas till nämnden för vidare handläggning.

Han har till stöd för sin talan anfört följande. Kommunens avslag rör tre hus byggda 1965, vilka sedan början av 1980-talet använts för uthyrning som fritidsboende. Länsstyrelsen har i sitt beslut sett till hela stugbyn och ej lagt sitt fokus på de tre hus som ansökan avser. Byggnaderna ska bedömas efter de för tidpunkterna gällande lagar och förordningar, eftersom det ändrade användningsområdet gjordes för drygt fyrtio år sedan.

DOMSKÄL

Liksom länsstyrelsen anser mark- och miljödomstolen att rättsläget beträffande att förhandsbesked inte kan ges för ändrad användning är oförändrat sedan Regeringsrättens avgörande i RÅ 1989 ref 126. Mark- och miljödomstolen instämmer därmed i den bedömning som länsstyrelsen har gjort med de skäl som länsstyrelsen har angett. Vad D.P. har anfört i sitt överklagande föranleder inte någon annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 2](#) (MMD-02)

Överklagande senast den 10 juli 2023.

I domstolens avgörande har deltagit tingsfiskalen Beatrice Norin, ordförande, och tekniska rådet Johan Andrade Hagland (skiljaktig). Föredragande har varit beredningsjuristen Nils Hjort.

Skiljaktig mening, se nästa sida.

Skiljaktig mening

Tekniska rådet Johan Andrade Hagland har skiljaktig mening och anför följande.

Vid tidpunkten för Regeringsrättens avgörande i RÅ 1989 ref 126 gällde äldre plan- och bygglagen (1987:20, ÄPBL). Enligt 1 kap. 4 § andra stycket ÄPBL gällde att beträffande åtgärder som kräver bygglov får ges förhandsbesked huruvida byggande kan tillåtas på den avsedda platsen. Denna bestämmelse fördes inte över till nuvarande plan- och bygglagen (2010:900, PBL). I 8 kap. 34 § ÄPBL reglerades de närmare förutsättningarna för att ge förhandsbesked. Enligt bestämmelsen ska byggnadsnämnden ge förhandsbesked huruvida en åtgärd som kräver bygglov kan tillåtas på den avsedda platsen. Denna bestämmelse fördes över oförändrad i sitt innehåll men med språkliga ändringar till 9 kap. 17 § PBL. Med hänsyn till den nuvarande lagtextens ordalydelse kan det inte längre anses finnas någon begränsning till att förhandsbesked endast kan ges för nybyggnation. Samma skäl gör sig dessutom gällande för att pröva en fråga om ändrad användning genom förhandsbesked, dvs. om den bygglovspliktiga åtgärden kan vidtas på den enskilda platsen utan att i detta skede projektera för den närmare utformningen och utförandet av åtgärden.

Det aktuella målet avser ändrad användning av tre befintliga servicebyggnader till bostäder. Byggnaderna ligger delvis avskilt från övrig bebyggelse och utgör en del av en tidigare fritidsby. Bebyggelsen kommer med den förändrade användningen använda samma tillfartsväg och utfart med sannolika förändrade trafikförhållanden och störningar. Enligt min bedömning så finns en nytta med en prövning genom förhandsbesked eftersom åtgärderna skulle kunna förutsätta planläggning, men också medföra andra villkor för bygglov. För sökanden framstår en sådan prövning som värdefull att få till stånd utan att i detalj behöva projektera för åtgärderna. Ett positivt förhandsbesked skulle dessutom underlätta fastighetsbildning.

Jag anser därmed att underinstansernas beslut ska undanröjas och målet återförvisas till Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Malung-Sälens kommun för prövning i sak.